

Kósa Tibor Családjával

Ez a kép a börtönből való szabadulásom után készült, én vagyok rajta a feleségemmel és a fiammal.

1951-ben áthelyeztek a budapesti főkapitányságra, gyermek- és ifjúságvédelmi osztályvezetőnek. 1953. február elején egy este eljöttek, és bevittek. Jött a fekete Pobjeda: "Na, alezredes úr, vége a játéknak!", mondták.

Bevittek a Gyorskocsi utcába, levetkőztettek, alaposan megvizsgálták mindenhol, mindent, aztán beraktak egy cellába harmadiknak. Ez egy kétpriccses cella volt, a priccs sima deszka, nem volt semmi, csak a deszka. Az egyik, aki bent volt, ez egy érdekes történet. Egy beépített téglavolt, és ő aztán végigkísért az egész öt hónapos ÁVH-s fogságom alatt, különböző cellákba berakták, de már nem kísért el a katonai közbörtönbe. Az ÁVH-n volt egy cellatárs, a nevére nem emlékszem, a honvéd kórháznak egy sebésze, akinél az adott alapot a gyanúra, hogy beszélt idegen nyelven, és volt valami látogató, és ő vezette végig a kórházon idegen nyelven.

Az első cellában csak pár napot voltam, aztán átkerültem egy másikba, ahol hatan-heten voltunk egy dupla priccsen. Hogy igazából kit miért csuktak le, ezekről soha nem beszéltünk. Senki nem beszélt arról, hogy miért van bent, mit kérdeztek tőle, arról nem esett szó. A napok várakozással teltek. Öt hónapig voltam nyomozati stádiumban. Ebből három hónap alatt ki nem mozdultam, nem szóltak hozzám egyáltalán, egy szót se, semmit. Tökéletes elszigeteltségben voltam. Aztán két hónapig volt a kihallgatás időszak, és a második hónap végén áttettek a katonai börtönbe.

A cella kicsi volt, sétálni nem lehetett benne. Üldögéltünk, mint verebek a sürgönydróton. A foglárók papucsban jártak, tehát nem lehetett hallani belülről semmit. A leveshez nem kaptunk kanalat, egyáltalán, evőeszköz sosem a megfelelő volt. Vízet a vécéből vettem, egy fél lavór víz volt hatunkra-hetünkre a mosdásra; a vécének nem volt húzója, csak pedálja, nehogy valaki felakassza magát. Talán egy héten egyszer vagy két hétben egyszer volt zuhanyozás, és akkor sorban álltunk meztelenül a két csap alatt.

A kihallgatásokra hátratett kézzel vezettek. Meg volt olyan, hogy önéletrajzot kellett írni, akkor az írószobára tettek. Egyet megírtam, aztán megint kellett írni, hatot vagy nyolcat, hátha valami eltérés van. A kihallgatást mindig ugyanaz az egy végezte. Egyetlen egyszer volt jelen az utódom. A kihallgatásnál nem volt gépíró, a kihallgató csak utóbb összegezte, ha jól emlékszem. Mindig ugyanazt kérdezte, hátha valami mást mondok. A kihallgatási jegyzőkönyv, amellyel átadtak az ügyésznek, jó néhány oldal volt, tizenhárom alkalommal kezdődött azzal, hogy "beismerem, hogy...". És amit beismertem, valóban igaz volt. Tizenháromszor ismertem be mindenfélét, például "Beismerem, hogy elvittem éjjel egy pakli cigarettát".

Végig a Gyorskocsi utcában voltam, a második emeleten, az ÁVH különrésztlegében voltam öt hónapig, és három hónapig a harmadik emeleten, a katonai börtönben. Ott már jobb körülmények voltak, nem heten voltunk két priccsen. Az egy elég nagy cella volt, húszan biztos voltunk. A nyolc hónap alatt nem láttam a családot. Miután a kihallgató ügyész a beosztásomból eredően ismert engem, tőle kaptam engedélyt arra, hogy egy lapot hazaír hassak. A lap megvan valahol. Ez június vége, július eleje lehetett. Akkor írtam, s akkor kaptam egy csomagot. Ezt a csomagot az őrség bontotta ki természetesen. Nagy nehezen hozzájutottam, és megnézhettem a címezést. Akkor láttam a feleségem írását, s ebből tudtam, hogy nem történt vele semmi, hogy nincs lefogva.

A tárgyalásom 1953 októberében volt. Tizenhárom vádpont volt, de nem tudom magának elmondani már őket. Nyilván voltak különböző megnyilvánulásaim, amik nem illettek bele teljesen a pártvonalba. Gyűjtő meghatározásként a vádban már "a demokratikus államrend megdöntésére irányuló szervezkedésben vezető szerep" állt. Elejtették a vádat, semmi realitása nem volt. És kiengedtek. És kaptam egy papírt, hogy jelentkezzem a kerületi kapitányságon. Aztán azt mondtam az ügyvédnek, hogy szerezzen nekem a katonai bíróságtól egy igazolást, hogy vádelejtéssel jöttem ki.